

çizim: Ece Zeber

ERKEN GÖÇMÜŞ BİR YAZARIN EVRÂK-I METRÛKESİ

Ali Teoman, kısacık ömrüne sekiz öykü kitabı, beş roman, bir novella ve bir deneme kitabı sığdırmayı başarabilmiş, yer yer fantastik, yer yer grotesk kendine has üslubuyla Türk edebiyatının nevi şahsına münhasır nadide kalemlerinden biri. *Yazı, Yazgı, Yazmak* kitabında ise **Ali Teoman**'ın edebiyat ve yazmak üzerine özgün düşüncelerini, kendine has üslubunda okuma fırsatı buluyoruz.

Türkçemizde çok güzel, belki birazcık da eskilerde kalmış bir terkip vardır: Evrâk-ı metrûke. Metrûk (e), "terk edilmiş" demektir. Evrak ise "yaprak, kâğıt" anlamındaki "varak" kelimesinin çoğuludur. Kısaca ve kabaca, "(ölmüş birinden) geriye kalanlar" anlamında kullanılır evrâk-ı metrûke tamlaması. Örnek vermek gerekirse, bu dünyadan göçüp giden bir yazarın hiç yayımlanmamış metinleri ya da dergilerde, gazetelerde yayımlanıp kalmış ama **kitaplaşmamış** eserleridir evrâk-ı metrûkesi. Çoğu kez bu terk edilmişlik hali sürüp gider... Tesadüf eseri bir yerlerden çıkıp da ilgisinin karşısına dikilmedikçe de öylece unutulup giderler.

2011 yılında, henüz 49 yaşındayken kaybettiğimiz yazarımız **Ali Teoman**'ın da evrâk-ı metrûkesi yavaş yavaş gün yüzüne çıkıyor. Yayınevine teslim ettiği son öykü dosyası olan *Öykü Uçları* 2014 yılında, yayımlanmasını vasiyet ettiğini bildiğimiz anı-deneme kitabı olan *Alacakaranlık Günce* ise 2017 yılında okuruyla buluşmuştu. Geçtiğimiz günlerde ise **Ali Teoman** imzalı yeni bir **kitap** yayımlandı **YKY** tarafından: Bazısı edebiyat dergilerinde, bazısı gazetelerin **kitap** eklerinde kalmış yazılarının ve söyleşilerinin derlendiği *Yazı, Yazgı, Yazmak*.

Birçok yazara nispeten geç bir yaşta başlasa da yazın serüvenine **Ali Teoman**, oldukça üretken bir yazar olarak edebiyat tarihimizdeki haklı yerini almayı hak etmiş bir yazar. Bu kısacık ömrüne sekiz öykü kitabı, beş roman, bir novella ve bir deneme kitabı sığdırmayı başarabilmiş, özenli dil kullanımı ve yer yer fantastik, yer yer grotesk, gerçeküstü ama gerçek, ironiyle bezenmiş kendine has üslubuyla Türk edebiyatının nevi şahsına münhasır nadide kalemlerinden biri. Kurmacanın sınırlarını hiç zorlanmadan aşabilen, tanıdık ama diğer yandan da okurunu tedirgin edebilen metinlerin muharriri.

Modern zamanlarda yazar olmak

Elbette kısa zamanda bunca başarılı öyküye, romana imza atmış bir yazarın edebiyat üzerine özgün düşünceler üretmemiş olması düşünülemez. *Yazı, Yazgı, Yazmak* kitabında bir araya getirilen metinler de bize bunu, yani **Ali Teoman**'ın edebiyat ve yazmak üzerine ne kadar incelikli olarak düşündüğünü, yine tüm bu düşüncelerini kendine has bir üslupla aktarmayı başardığını kanıtlar nitelikte.

Üç bölümden mürekkep bu kitabın ilk kısmı, **Ali Teoman**'ın bazı **kitaplar** ve yazarlar üzerine yazdığı yazılardan oluşuyor. Nabokov'dan **Yaşar Kemal**'e uzanan bu metinlerin belki de

en dikkat çekici olanı, bir öykü gibi kurgulanmış olan ve Sait Faik'in sergüzeşt-i hayatını okuduğumuz "Göçmüş Bir Yazar İçin On İki Mum ve Bir İkona" başlıklı yazı. İsminden de anlaşılacağı üzere bu ilginç metinde, bir üslup ustası olan **Ali Teoman** bize başka bir biyografi yazımının da mümkün olduğu dersini veriyor adeta.

Kitabın ikinci bölümü olan "Yazma Uğraşı" ise **Ali Teoman**'ın yazmak üzerine oldukça zihin açıcı metinlerini bir araya getiriyor. Modern zamanlarda yazar olmak, yazmak eyleminin ne derece bir hastalık olduğu ve yazmak ile yazgı arasındaki o garip bağın masaya yatırıldığı metinler bunlar. Kendi yazarlığından da yola çıkarak yaptığı çıkarımlarla ortaya dökülen tüm soruların ve sorunların yanıtını arıyor bu yazılarda **Ali Teoman** ve kendisinin neden yazdığı hakkında da şu çıkarımı yapıyor bir yerde:

"Bireyin yaşam karşısında sonsuzca güçsüz olduğunu hissediyorum ve ona biraz olsun karşı koyabilmenin yollarından birinin de yazmak olduğunu düşünüyorum. Başka yollar da vardır elbette: Bu benim seçimim. (...) Başka bir deyişle, yaşam canımı yaktığı için yazıyorum. Yazmak, bir anlamda, sessizce bağırmaaktır. Öyleyse sessizce bağırıyorum."

Kitabın son bölümünde ise **Ali Teoman**'la farklı zamanlarda yapılmış söyleşiler karşılıyor bizi. Bu söyleşilerin bazıları yazarlık serüveni ile ilgiliyken, bazıları ise **kitapları** özelinde yapılmış söyleşiler. **Ali Teoman**'ın biyografisine, romanları ve öykü evrenine daha yakından ve elbette birinci ağızdan tanık olmak ya da eğer **Ali Teoman** ve eserleriyle henüz tanış değilseniz de bu **yolda** ilk adımı atabilmek adına güzel bir kaynak derlemesi görevini üstleniyor bu söyleşiler.

Saniyorum ki bu yazılar, söyleşiler **Ali Teoman**'ın evrâk-ı metrûkesinin son halkası değillerdir. Çok erken kaybettiğimiz çok değerli yazarımızın, daha nice kıymetli metinleri okumamız için bir yerlerde **kitaplaşmayı** bekliyorlardı umarım... (☺)

